

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
Ministry of Higher Education, Science, Research, and Innovation

คู่มือแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ

M H E S I

กระทรวงมหาด
โอกาส ปัญญาอนาคต

สารบัญ

แผนงานยุทธศาสตร์สร้างชาติ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของแผนงาน	8
3. กลุ่มเป้าหมาย	9
4. มาตรการการพัฒนาคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21	10
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากแผนงานยุทธศาสตร์สร้างชาติ	14
โครงการยุทธศาสตร์อาสา	15
1. หลักการและเหตุผล	15
2. วัตถุประสงค์	17
3. เป้าหมายของโครงการ	18
4. พื้นที่เป้าหมายของโครงการ	20
5. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ	20
6. ข้อกำหนดข้อเสนอโครงการ	21
7. กลไกการบริหารโครงการ	23
8. หลักเกณฑ์การคัดเลือก Execution Body (EB)	25
9. ขั้นตอนการดำเนินงาน	26
10. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ	28
11. ระยะเวลาดำเนินการ	29

โครงการบัณฑิตอาสา.....	30
1. หลักการและเหตุผล.....	30
2. วัตถุประสงค์.....	32
3. เป้าหมายของโครงการ.....	33
4. พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน.....	34
5. คุณสมบัติของบัณฑิตที่จะเข้าร่วมโครงการ.....	34
6. การบริหารงาน.....	35
7. ลักษณะหน่วยงานที่เป็น Execution Body (EB).....	37
8. ลักษณะหน่วยงานที่เป็น Program Manager (PM).....	38
9. งบประมาณการบริหารงานของหน่วยปฏิบัติการ (EB).....	38
10. ระยะเวลาดำเนินการ.....	39
โครงการผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (Young Entrepreneur).....	40
1. หลักการและเหตุผล.....	40
2. ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	41

แผนงานยุวชนสร้างชาติ

1. หลักการและเหตุผล

กระแสความปั่นป่วนทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองโลกในปัจจุบันก่อให้เกิดความท้าทายต่อความพยายามในการก้าวข้ามกับดักประเทศกำลังพัฒนาของประเทศไทย ในอนาคตอันใกล้สงครามทางการค้าระหว่างประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจได้เริ่มส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศซึ่งเชื่อมโยงไปถึงภาวะการมีงานทำของประชาชน ในระยะยาวการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีคนไทยเป็นเจ้าของและสามารถสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ระบบเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนท่ามกลางบริบทความท้าทายดังกล่าว ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะยุวชนรุ่นใหม่ที่เป็นนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่ คือ กุญแจสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นวงจรแห่งความยากจนและกับดักประเทศกำลังพัฒนา

แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า นิสิตนักศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยของประเทศไทยโดยส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งหมายความว่าหากนโยบายภาครัฐเป็นไปในทิศทางที่เน้นวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีขั้นสูงเพียงอย่างเดียว ก็จะทำให้บัณฑิตนักศึกษาศาสา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ถูกทอดทิ้งอยู่เบื้องหลังเกิด
ความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น แผนงาน “ยุวชนสร้างชาติ” พัฒนาคนไทยยุคใหม่แห่ง
ศตวรรษที่ 21 จึงมีความมุ่งหวังเพื่อสร้างและพัฒนา “กำลังคน
(Manpower)” ที่เป็นยุวชนคนรุ่นใหม่โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้เบื้องหลัง
และไม่จำกัดว่าบัณฑิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่จะมีความถนัดด้าน
วิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ภายใต้แผนงานยุวชนสร้างชาติของ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม คนไทย
รุ่นใหม่ทุกคนจะได้รับ “โอกาส” ในการเรียนรู้ตามความถนัดของ
ตนเองจนได้ “ความรู้ใหม่” หรือ “นวัตกรรม” ที่สามารถนำไปพัฒนา
ต่อยอดเป็นอาชีพได้อย่างยั่งยืน

อนึ่ง แผนงานยุวชนสร้างชาติมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ
คือ 1) พัฒนาศึกษาและบัณฑิตใหม่ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญ
ของประเทศให้เป็น “คนไทยยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21” ที่ถึงพร้อม
ด้วยสติปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีจิตสาธารณะ และ 2)
ลดภาวะการว่างงานของบัณฑิตใหม่ท่ามกลางความผันผวนทางด้าน
เศรษฐกิจและการค้าโลก ด้วยการบ่มเพาะอาชีพใหม่แห่งอนาคตที่
สามารถสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะ
ผู้ประกอบการเริ่มต้น (Start-up Entrepreneur) ผู้ประกอบการ
สร้างสรรค์ (Creative Entrepreneur) และผู้ประกอบการเพื่อสังคม

(Social Entrepreneur) ซึ่งทั้งหมดนี้จะก่อให้เกิด “คนไทยยุคใหม่ แห่งศตวรรษที่ 21” ที่มีคุณลักษณะ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) มีความสามารถ “ต่อยอดอดีต” หรือมีความตระหนักรู้ในรากเหง้าทางวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย 2) มีจิตสำนึกสาธารณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการ “ปรับปัจจุบัน” เพื่อแก้ไขความยากจนของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในมิติต่าง ๆ และ 3) มีศักยภาพเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) สามารถ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการนำเอาทฤษฎีความรู้ที่หลากหลายปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย จนเกิดเป็น “นวัตกรรมสังคม (Social Innovation)” ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน “ยุวชนสร้างชาติ” จึงถือเป็นการหลอมรวมสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 3 ด้านเข้าด้วยกัน คือ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีระบบอุดมศึกษาเป็นฟันเฟืองหลักในการหล่อหลอมนิสิตนักศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่ง และฉลาดรอบรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในรูปแบบประชารัฐเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ และแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ได้อย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลของประเทศที่พัฒนาแล้วแล้วแต่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบ การอุดมศึกษาซึ่งมีบทบาทเป็นขุมกำลังทางสติปัญญาของประเทศ และเป็นเบ้าหลอมพลเมืองรุ่นใหม่ให้มีคุณภาพและจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมสำหรับบริบทประเทศไทยในปัจจุบันที่กำลัง ขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องวางรากฐานระบบการอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและเท่าทัน ต่อกระแสความปั่นป่วนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเมืองโลก เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมให้คนไทยยุคใหม่ มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ความตระหนักรู้ในรากเหง้าทาง วัฒนธรรมของสังคมไทย และค่านิยมความเป็นพลเมืองที่มีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวม

ด้วยปรัชญานี้ แผนงาน “ยุวชนสร้างชาติ” จึงถือเป็น “การลงทุนทางสังคม (Social Investment)” ที่สามารถบูรณาการ ความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม แม้จะไม่ใช้การลงทุนในเชิงโครงสร้างพื้นฐาน ของประเทศหรือนโยบายทางการเงินการคลังที่สามารถ วัดประเมินผลได้ด้วยตัวชี้วัดเชิงปริมาณ แต่แผนงานดังกล่าว คือ การขับเคลื่อนองคาพยพของทุกภาคส่วนเพื่อหล่อหลอมและจรรโลง

จิตสำนึกสาธารณะ ความเป็นพลเมืองไทย และความภาคภูมิใจ
ในทรัพยากรของชาติให้บังเกิดขึ้นในยุวชนรุ่นใหม่

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา
5 ได้กำหนดให้การจัดการอุดมศึกษาต้องบรรลุวัตถุประสงค์ 3
ประการ คือ 1) พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตาม
สาขาวิชาหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการ
ของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้
2) พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา
ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคม
และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับ
สังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อ
ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม
และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ 3) ตอบสนอง
ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับระบบการอุดมศึกษาของประเทศ
ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและแผนยุทธศาสตร์
ระดับชาติ จึงได้กำหนดหลักการของแผนงานยุวชนสร้างชาติ ไว้ 3
ประการ คือ

1. ปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่มีทั้งทักษะการเรียนรู้ วุฒิภาวะทางสังคม และจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งครูอาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองจาก “ครูผู้สอน” เป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้ (Coach)” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ และจัดระบบการเรียนรู้เอื้อให้ผู้เรียนสามารถปลดปล่อยศักยภาพตนเองได้อย่างเต็มที่ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะสหวิทยาการ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน สังคม และประเทศ รวมทั้งมีใจใฝ่การเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิตจากสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวจนนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

2. สร้างพื้นที่การเรียนรู้ในรูปแบบประชารัฐ โดยสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนในการสร้าง “พื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และมีชีวิต” แทนที่การเรียนในชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่ นำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง จนเกิดเป็นนวัตกรรมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและประเทศไทย

3. สร้างกลไกสนับสนุนและส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์และผู้ประกอบการยุคใหม่ ประกอบด้วยกระบวนการบ่มเพาะนิสิตนักศึกษาหรือ “ยุวชน” ของประเทศให้มีความเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ (Creative

Entrepreneur) ผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneur) และผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Start-up Entrepreneur) ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพใหม่ที่ตอบโจทย์ของโลกยุคดิจิทัล รวมทั้งช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงินให้กับผู้ประกอบการยุคใหม่ ในรูปแบบ “นวัตกรรมทางการเงิน (Financial Innovation)” ที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ประกอบการยุคใหม่สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองในระยะยาว ด้วยกลไกดังกล่าวจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็น “มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University)” เฉกเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีระบบนิเวศส่งเสริมผู้ประกอบการยุคใหม่จนกลายเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของระบบเศรษฐกิจ

จากหลักการข้างต้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตระหนักในความสำคัญของคนรุ่นใหม่ที่เป็น นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่ ซึ่งในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการบ่มเพาะอย่างถูกต้องเพื่อให้สามารถปลดปล่อยศักยภาพได้อย่างเต็มที่ในทิศทางที่สร้างสรรค์ ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ระบบเศรษฐกิจ โดยกระบวนการบ่มเพาะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการพลิกโฉมและปฏิรูประบบการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาจาก “การเรียนรู้ทฤษฎีแบบท่องจำ (Rote Learning)” ไปเป็น “การเรียนรู้โดยใช่ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)” เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์และ

สังเคราะห์องค์ความรู้ในรูปแบบสหวิทยาการ ควบคู่ไปกับการแทนที่ “การเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom-based Learning)” ด้วย “การเรียนรู้ในชุมชน (Community-integrated Learning)” เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย

2. วัตถุประสงค์ของแผนงาน

2.1 เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้วยองค์ความรู้ที่หลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในประเทศไทย

2.2 เพื่อพลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาและระบบการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาให้เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้ในชุมชน (Community-integrated Learning) และการเรียนรู้โดยมีปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

2.3 เพื่อบ่มเพาะและเสริมสร้างศักยภาพนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่ให้สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ได้ในสถานการณ์จริงจนนำไปสู่นวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้ง

นวัตกรรมเชิงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อสังคม และ นวัตกรรมชุมชน รวมทั้งปลูกฝังความเป็นพลเมือง วุฒิภาวะทาง อารมณ์ความรักและห่วงใยในทรัพยากรของชาติ ความเสียสละ และจิตสาธารณะ

2.4 เพื่อกระตุ้นการสร้างคุณค่าใหม่ทางเศรษฐกิจให้แก่ ประเทศ ด้วยการส่งเสริมให้คนไทยรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจและ ทักทะสำหรับอาชีพแห่งอนาคต และสามารถพัฒนาตนเองเป็น ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Start-up) ผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneur) และผู้ประกอบการสร้างสรรค์ (Creative Entrepreneur)

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

3.2 บุคคลที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมาแล้วไม่เกิน 5 ปี (บัณฑิตจบใหม่) จากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

4. มาตรการการพัฒนาคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21

การกำหนดมาตรการเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของ คนไทยยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เกิดขึ้นภายใต้กรอบการพัฒนา ประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ สถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจและการเมืองโลกที่เกิดขึ้น จากสงครามการค้าระหว่างประเทศจีนและสหรัฐอเมริกาทำให้ต้อง คำนึงถึงมาตรการรองรับภาวะการว่างงานของบัณฑิตใหม่ ซึ่งจะถือ เป็นการพลิกวิกฤติทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นให้เป็นโอกาสใน การพลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาของประเทศให้เป็นแหล่งบ่มเพาะ คนไทยยุคใหม่ตามเจตนารมณ์ของกระทรวง ดังนั้น แผนงานยุทธศาสตร์ ชาติของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรมจึงคาดหวังผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่จะเกิดขึ้นต่อ ทรัพยากรมนุษย์และระบบเศรษฐกิจของประเทศซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 โครงการ “ยุวชนอาสา” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนและ ความเหลื่อมล้ำแบบเบ็ดเสร็จ ด้วยการยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนโดยอาศัยองค์ความรู้ที่หลากหลายของสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และ 2) เพื่อปฏิรูประบบการเรียนรู้ของ

สถาบันอุดมศึกษาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา โดย “ยุวชนอาสา” หมายถึง กลุ่มนิสิตนักศึกษา 8-10 คนจากหลากหลายสาขาวิชาทั้งสาขาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Interdisciplinary Team) ใช้เวลา 1 ภาคเรียน (4-5 เดือน) ฟานักอาศัยในชุมชน เรียนรู้ร่วมกับชาวบ้าน และจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะต้องได้รับหน่วยกิตเทียบเท่ากับการเรียนในชั้นเรียน 1 ภาคเรียนซึ่งจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับระบบการเรียนรู้และการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

4.2 โครงการ “บัณฑิตอาสา” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1) เพื่อลดภาวะการว่างงานของบัณฑิตจบใหม่ 2) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชนบทด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และ 3) เพื่อปฏิรูปบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการทำงานร่วมกับชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเชิงพื้นที่ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคคลที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาแล้วไม่เกิน 5 ปีซึ่งจะต้องขึ้นทะเบียนกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่และ

ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-10 คน ทั้งนี้ แต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่ชุมชน 1 ชุมชน และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขสำคัญ คือ สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องพำนักอาศัยในชุมชนนั้นเป็นระยะเวลา 1 ปี (12 เดือน) เพื่อเรียนรู้ร่วมกับชาวบ้านและทำโครงการตามที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันอุดมศึกษาที่บัณฑิตอาสาได้ขึ้นทะเบียนไว้

4.3 โครงการ “กองทุนยุววิสาหกิจเริ่มต้น” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการอุดมศึกษาของประเทศให้เอื้อต่อการเรียนรู้จากสถานการณ์ในชีวิตจริง 2) เพื่อจัดระบบสนับสนุน เงินทุน และองค์ความรู้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ทั้งผู้ประกอบการเริ่มต้น (Start-up) ผู้ประกอบการสร้างสรรค์ (Creative Entrepreneur) และผู้ประกอบการเชิงสังคม (Social Entrepreneur) เป็นระยะ 3-5 ปี และ 3) เพื่อพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษาในประเทศจาก “สถาบันทางวิชาการ” เป็น “สถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Institution)” ซึ่งจะช่วยสร้างคุณค่าใหม่ (Value Creation) ให้แก่ระบบเศรษฐกิจ โดยที่การดำเนินโครงการจะเป็นรูปแบบการบ่มเพาะ (Incubation) นิสิตนักศึกษา ตั้งแต่การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจเริ่มต้น การสนับสนุนเงินทุนเริ่มต้น การกำกับดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวางแผนธุรกิจ และการบริหารความเสี่ยง จนถึงการจับคู่กลุ่มนิสิต

นักศึกษา กับภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาสังคม จนเกิดเป็นการทำงานเชิงความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ

จากมาตรการทั้ง 3 โครงการข้างต้น แผนงานยุวชนสร้างชาติ จึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนไทยรุ่นใหม่ตั้งแต่นิสิตนักศึกษาที่กำลังเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาจนถึงบัณฑิตใหม่ซึ่งเป็นกลุ่มยุวชนที่เปี่ยมด้วยพลังกาย พลังสติปัญญา และความกระตือรือร้น (Passion) ในการสร้างรากฐานชีวิตที่มั่นคงให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งนี้ การบ่มเพาะคนรุ่นใหม่ให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายในโลกยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เน้นการใช้ทฤษฎีในสถานการณ์จริง และต้องสอดคล้องกับบริบททางด้านสังคมและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น แผนงานยุวชนสร้างชาติจึงไม่ได้มีเพียงคุณานุประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตใหม่เพียงกลุ่มเดียว แต่จะก่อให้เกิดการพลิกโฉมบทบาทของครูอาจารย์และนักวิจัยในระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการวิจัยให้สามารถสร้างองค์ความรู้ที่นำไปใช้งานได้จริงเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากแผนงานยุวชนสร้างชาติ

5.1 ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้รับการแก้ไขอย่างยั่งยืนด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

5.2 ก่อให้เกิดอาชีพใหม่ เช่น วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจสร้างสรรค์ เป็นต้น ที่สร้างคุณค่าใหม่ (Value Creation) ให้แก่ระบบเศรษฐกิจซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถก้าวพ้นกับดักประเทศกำลังพัฒนา

5.3 ทุกองค์ประกอบของระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศสามารถบูรณาการองค์ความรู้ ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณเพื่อตอบโจทย์ความท้าทายของสังคมไทยได้อย่างตรงจุด เบ็ดเสร็จ และแม่นยำ

5.4 ระบบการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศมีความสอดคล้องกับบริบทของโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ และสามารถสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ เปี่ยมด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ และจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม

โครงการยุวชนอาสา

1. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน

จากวิสัยทัศน์และแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติอุดมศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ดังที่กำหนดไว้ในแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยดำเนินงานผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ การพัฒนาประเทศและการสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของภาคสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญ ของการขับเคลื่อนประเทศให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำทั้งทาง สังคมและเศรษฐกิจของคนไทยได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม อย่างยั่งยืน ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้มีนโยบายด้านการอุดมศึกษา ให้สร้างและพัฒนาคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ขับเคลื่อนหลักสูตรอุดมศึกษา ยุคใหม่ให้เข้ากับอาชีพแห่งอนาคต สร้างบัณฑิตสู่โลกใบใหม่ แห่งศตวรรษที่ 21 และขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการใช้ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาใน การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลด้วยการบูรณาการนโยบาย เศรษฐกิจ BCG Model เพื่อการปรับเปลี่ยนประเทศด้วยปัญญาจาก ฐานรากและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการผลิตและ พัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษา จึงจัดทำโครงการยุวชนอาสา เพื่อผลิตบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ที่มีคุณภาพและสร้างองค์ความรู้

ใหม่ ด้วยการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษากับ การปฏิบัติงานจริง ลดระยะเวลาเรียนในชั้นเรียนให้น้อยลง มุ่งเน้น การปฏิบัติงานจริงมากขึ้น เพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ การทำงานตรงตามสาขาวิชาและองค์ความรู้ที่เรียน โดยมีชุมชนเป็น ฐานในการนำองค์ความรู้ทางวิชาชีพในสาขาที่เรียนสู่การปฏิบัติ (Community-based Learning Program: CBL) ผ่านโครงการที่ ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของชุมชน (Area- based) และมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาด้านความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้เกิด การพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้บัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สามารถ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานจริง มีความสามารถในการ ค้นคว้า คิด วิเคราะห์ ประมวลผล มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถ ออกแบบระบบการทำงาน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม ที่หลากหลาย ซับซ้อน และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีสำนึกใน ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ รวมทั้งมีความใฝ่รู้อันจะ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น ด้าน ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิต โดยการสร้าง

หรือนำองค์ความรู้ที่หลากหลายในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการในการแก้ปัญหา

2.3 เพื่อนำองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

3. เป้าหมายของโครงการ

3.1 นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 8,000-10,000 คน เข้าไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาวิเคราะห์และประมวลผลปัญหาของชุมชน และให้ความช่วยเหลือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เป็นระยะเวลาประมาณ 4 เดือน (1 ภาคการศึกษา)

3.2 ชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย 1,000 ตำบลที่ประสบปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ ปัญหาคุณภาพชีวิตในมิติต่าง ๆ

3.3 มีการสร้างหรือนำองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่หลากหลายในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานภายในกระทรวงการอุดมศึกษา ฯ มาบูรณาการในการแก้ปัญหา จำนวน 1,000 องค์ความรู้/นวัตกรรม

3.4 นิสิต/นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานจริง มีความสามารถในการค้นคว้า คิด วิเคราะห์

ประมวลผล สื่อสาร มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

3.5 ปัญหาของชุมชนในมิติต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข หรือมีแนวทางในการแก้ไขที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในชุมชน

3.6 อาจารย์นิเทศงานให้กับกลุ่มนิสิต/นักศึกษา สามารถนำผลงานมาจัดทำเป็นผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมสังคมที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

3.7 สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาและจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติงานในชุมชน (Community Integrated Learning: CIL) ผ่านโครงการที่ดำเนินการร่วมกับชุมชน (Project-based Learning : PBL) และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตในระบบการศึกษาได้

3.8 เกิดการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปช่วยแก้ไขปัญหาชุมชน

4. พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานโครงการยุวชนอาสา คือ ตำบลทั่วประเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านความยากจน ความเหลื่อมล้ำ หรือปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน

5. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ

5.1 ในแต่ละโครงการประกอบด้วยนิสิต/นักศึกษาในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป จำนวน 8 - 10 คน และมีอาจารย์ประจำจาก สถาบันอุดมศึกษาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน

5.2 นิสิต/นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการควรมาจากทั้งสาขา วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์ เพื่อให้เกิดเป็นการนำองค์ความรู้ที่หลากหลายมา บูรณาการการทำงานร่วมกับชุมชนในมิติต่าง ๆ

5.3 นิสิต/นักศึกษาต้องเข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิเคราะห์ ประมวลผลปัญหาและปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นระยะเวลาประมาณ 4 เดือน (1 ภาคการศึกษา) และต้องได้รับจำนวนหน่วยกิต เทียบเท่ากับการเรียนในชั้นเรียนได้ภายใน 1 ภาคเรียน

6. ข้อกำหนดข้อเสนอโครงการ

รายละเอียดข้อเสนอโครงการ จะต้องระบุรายละเอียดการดำเนินการตามหัวข้อให้ชัดเจน ได้แก่

1) ประเด็นปัญหาหลักหรือความต้องการของชุมชนที่ชัดเจน โดยต้องระบุว่าเป็นปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำ หรือปัญหาคุณภาพชีวิต

2) รายละเอียดพื้นฐานของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลศักยภาพ/ทรัพยากร ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

3) แผนการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นกระบวนการและระยะเวลาในการดำเนินงาน

4) งบประมาณและทรัพยากรที่ใช้

5) หลักสูตร สาขาวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตนักศึกษาจะได้รับ พร้อมทั้งระบุรายชื่อนักศึกษาและเลขที่บัตรประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ

6) การติดตามและการประเมินผล (ระบุผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน)

7) ผลลัพธ์ของโครงการต่อนิสิต/นักศึกษา และต่อชุมชน (การเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นก่อนและหลังจากการดำเนินโครงการ)

8) องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

9) สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ (กรณีการดำเนินโครงการมีความร่วมมือจากหลายสถาบันอุดมศึกษาต้องระบุสถาบันอุดมศึกษาหลัก)

10) หน่วยงานความร่วมมือในการดำเนินงาน

เกณฑ์การคัดเลือกโครงการ	น้ำหนัก
1) ความชัดเจนสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของ นักศึกษาทั้งในลักษณะของทีม (Team) และส่วนตัว (Individual)	40
2) ผลกระทบ (ประโยชน์) และความยั่งยืนที่จะเกิดขึ้นกับ ชุมชนจากการดำเนินโครงการ	20
3) การบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานอื่น (Quadruple Helix) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	20
4) รายละเอียดของแผนงานโครงการที่แสดง Milestones	10
5) รูปแบบและแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ	10

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจะให้การสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินโครงการยุวชนอาสาในปีงบประมาณ 2563 โครงการละ 200,000-500,000 บาท

7. กลไกการบริหารโครงการ

7.1 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางการกำกับ ดูแล การดำเนินการโครงการในภาพรวม ผ่านคณะกรรมการบริหาร แผนงานยุวชนสร้างชาติและคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ยุวชนอาสา

7.2 คณะกรรมการบริหารแผนงานยุวชนสร้างชาติและ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการยุวชนอาสาเป็นกลไกใน การบริหารจัดการงบประมาณทำหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำกับดูแลงบประมาณ
- 2) จัดสรรงบประมาณ
- 3) พิจารณาคัดเลือก Execution Body
- 4) ประสานงานกับ Execution Body
- 5) ติดตามและประเมิน Execution Body
- 6) ประสานหน่วยงานที่จะเป็น Program Manager (PM)

7.3 หน่วยงาน Execution Body (EB) ทำหน้าที่ ดังนี้

- 1) รับสมัครนิสิตนักศึกษา
- 2) จัดนิสิตนักศึกษาลงชุมชน
- 3) กำกับดูแลนิสิตนักศึกษา
- 4) ติดตามและประเมินผล
- 5) ให้คำปรึกษาแนะนำ
- 6) ทำงานประสานกับคณะกรรมการบริหารแผนงาน
ยุวชนสร้างชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการ
ยุวชนอาสา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

7.4 หน่วยงาน Program Manager (PM) ทำหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญให้การอบรมหรือให้ความรู้
เฉพาะทาง
- 2) ร่วมวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา
- 3) สนับสนุนเทคโนโลยี/ความรู้
- 4) ร่วมเป็นที่ปรึกษา

8. หลักเกณฑ์การคัดเลือก Execution Body (EB)

8.1 เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

8.2 มีบุคลากรและหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบโครงการ อย่างชัดเจน และมีความพร้อมในการสรรหานิสิตนักศึกษาเข้าร่วม โครงการ เช่น Business Unit หรือหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่า คณะ/สาขาวิชา

8.3 มีระบบบริหารจัดการ เทคนิคและแนวทางใน การดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะต้องมีแผนปฏิบัติการและโจทย์ความต้องการของชุมชน ที่ชัดเจน

8.4 ต้องมีเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ปฏิบัติการระดับ ตำบลขึ้นไป

8.5 มีความสามารถในการพัฒนาคนให้มีทักษะด้านคนและ สังคม (Soft skills) ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

8.6 มีศักยภาพในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการ ใหม่

8.7 มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และการให้คำปรึกษาแนะนำ

9. ขั้นตอนการดำเนินงาน

9.1 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แจ้งเวียนข้อกำหนดโครงการไปยังสถาบันอุดมศึกษาทั้งในสังกัดและในกำกับของกระทรวง อว. (Execution Body)

9.2 สถาบันอุดมศึกษา (Execution Body) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) ร่วมกับชุมชน เพื่อพิจารณาประเด็นและกำหนดเป้าหมาย รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงาน (Mapping & Matching) แล้วจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

9.3 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาคัดเลือกโครงการและประกาศผลการคัดเลือกการเข้าร่วมโครงการ

9.4 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดปฐมนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการและผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ ให้กับสถาบันอุดมศึกษา (Execution Body) และนิสิตนักศึกษาที่ร่วมโครงการทราบ

9.5 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการให้กับสถาบันอุดมศึกษา (Execution Body)

9.6 สถาบันอุดมศึกษา (Execution Body) ที่ได้รับการคัดเลือก ดำเนินโครงการในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย

9.7 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ลงพื้นที่ติดตามและตรวจเยี่ยมระหว่างการดำเนินโครงการ

9.8 สถาบันอุดมศึกษา (Execution Body) ที่เข้าร่วมโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานทุกเดือนผ่าน Platform ที่กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด

9.9 สถาบันอุดมศึกษา (Execution Body) เสนอรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด ต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

9.10 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประเมินผลโครงการและเผยแพร่สู่สาธารณะ

10. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

10.1 การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ

- การให้คำปรึกษาโดยผู้แทนชุมชน
- การนิเทศโดยอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
- การจัดเวทีถอดบทเรียนเดือนละครั้งและรายงานผ่านระบบฐานข้อมูล G-map
- การจัดเสวนา Midterm และ Final

10.2 การรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์

- รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ
- รายงานผลการดำเนินงาน
- ปัญหาและอุปสรรค
- ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโครงการต่อไป

11. ระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3
1. สป.อว. แจ้งเวียนข้อกำหนดโครงการ EB	ต.ค.62	มี.ค.63	ต.ค.63
2. EB จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกับชุมชนแล้วจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอต่อ สป.อว.	18 ต.ค.62	มี.ค.-เม.ย.63	พ.ย.63
3. สป.อว. พิจารณาคัดเลือกโครงการและประกาศผลการคัดเลือกการเข้าร่วมโครงการ	พ.ย. - ธ.ค. 62	เม.ย.63	พ.ย.63
4. สป.อว.จัดปฐมนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ	15 - 16 ก.พ.63	พ.ค.63	พ.ย.63
5. สป.อว. จัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการให้กับEB	ก.พ.63	พ.ค.63	ธ.ค.63
6. EB ที่ได้รับการคัดเลือก ดำเนินโครงการในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย	มี.ค.63	มิ.ย.- ก.ย.63	ธ.ค.63 - มี.ค.64
7. สป.อว. ลงพื้นที่ติดตามและตรวจเยี่ยมระหว่างดำเนินโครงการ	เม.ย.63	ก.ค.63 และ ก.ย.63	ม.ค.64 และ มี.ค.64
8. EB รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานผ่าน Platform ที่ สป.อว.กำหนด	มี.ค.-พ.ค.63	มิ.ย.- ก.ย.63	ธ.ค.63 - มี.ค.64
9. EB เสนอรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด ต่อ สป.อว.	มิ.ย.63	ต.ค.63	เม.ย.64
10. สป.อว. ประเมินผลโครงการและเผยแพร่สู่สาธารณะ	ก.ค.63	พ.ย.63	พ.ค.64

โครงการบัณฑิตอาสา

1. หลักการและเหตุผล

จากวิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” และ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคน ในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบด้านและมีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษา ศีลธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 อนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร

นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน

สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติโดยการดำเนินงานผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคสังคม ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีนโยบายด้านอุดมศึกษาในการสร้างและพัฒนาคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ขับเคลื่อนหลักสูตรอุดมศึกษายุคใหม่ให้เข้ากับอาชีพแห่งอนาคต สร้างบัณฑิตสู่โลกใหม่ในศตวรรษที่ 21 และขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการใช้ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลด้วยการบูรณาการนโยบายเศรษฐกิจ BCG Model เพื่อปรับเปลี่ยนประเทศด้วยปัญญาจากฐานรากและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษา จึงได้จัดทำโครงการบัณฑิตอาสา

เพื่อพัฒนาบัณฑิตรุ่นใหม่ให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการและสมรรถนะแห่งศตวรรษที่ 21 และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยมีชุมชนเป็นฐานในการนำองค์ความรู้ทางวิชาชีพในสาขาที่เรียนสู่การปฏิบัติ (Community-based Learning Program : CBL) ผ่านโครงการที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของชุมชน (Area-Based) และมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิตซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาบัณฑิตที่จบใหม่ไม่เกิน 5 ปี ให้มีความรู้ด้าน Soft skills สำหรับศตวรรษที่ 21 และลงพื้นที่ในชุมชนที่มีความยากจนทั่วประเทศ เพื่อเรียนรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยทำโครงการร่วมกับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

2.2 เพื่อสามารถแสวงหาเครื่องมือ/แนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนเรื้อรังและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน

3. เป้าหมายของโครงการ

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 5 ปี ได้รับการพัฒนาสมรรถนะแห่งศตวรรษที่ 21 และมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีบัณฑิตที่เข้าร่วมโครงการปีละ จำนวน 50,000 คน

2) ชุมชนท้องถิ่นมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีรายได้ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้น ความยากจนเรื้อรังลดลงและมีความสุขมวลรวมเพิ่มมากขึ้น โดยมีชุมชนที่บัณฑิตอาสาเข้าร่วมโครงการ ปีละ 5,000 ชุมชน

3) สถาบันอุดมศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชน จำนวน 5,000 ชุมชน

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) ประเทศไทยมีบัณฑิตที่ได้รับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่สามารถทำงานในชุมชนแก้ไขปัญหาและร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2) สร้างงานให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและสามารถทำงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นหรือเป็นผู้ประกอบการในชุมชน

3) สถาบันอุดมศึกษาเข้ามาบทบาทในการให้ความรู้ด้านวิชาการและร่วมกันดำเนินโครงการกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างยั่งยืน

4. พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน

การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็น ชุมชนที่มีความยากจนทั่วประเทศ จำนวน 5,000 ชุมชนทั่วประเทศยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยใช้ฐานข้อมูลชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดพื้นที่และชุมชนเป้าหมายและปัญหา ของชุมชนนั้น ๆ

5. คุณสมบัติของบัณฑิตที่จะเข้าร่วมโครงการ

5.1 บัณฑิตที่จบใหม่ไม่เกิน 5 ปี

5.2 ทีมบัณฑิตที่จบใหม่ไม่เกิน 5 ปี ซึ่งจบการศึกษาจากสาขาที่แตกต่างกันอย่างน้อย 2 สาขาขึ้นไป (สายวิทยาศาสตร์-สายสังคมศาสตร์) จำนวนไม่เกินทีมละ 5 คน

5.3 มีภูมิลำเนาในพื้นที่ที่จะดำเนินการหรือพื้นที่ใกล้เคียง กรณีผู้มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครต้องลงปฏิบัติงานในพื้นที่อื่น ๆ

5.4 มีคุณสมบัติที่เหมาะสมอื่น ๆ ตามที่หน่วยปฏิบัติการ (Execution Body) กำหนดเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย

6. การบริหารงาน

6.1 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ รวมถึงการกำกับดูแล การดำเนินการโครงการในภาพรวม ผ่านคณะกรรมการบริหารแผนงานยุวชนสร้างชาติและคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการบัณฑิตอาสา

6.2 คณะกรรมการบริหารแผนงานยุวชนสร้างชาติและคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการบัณฑิตอาสา เป็นกลไกในการบริหารจัดการงบประมาณ ทำหน้าที่ดังนี้

- กำกับดูแลงบประมาณ
- จัดสรรงบประมาณ
- คัดเลือก Execution Body
- ประสานงานกับ Execution Body
- ติดตามและประเมิน Execution Body
- พิจารณาคัดเลือก Execution Body (EB)

- ประสานหน่วยงานที่จะเป็น Program Manager (PM)

6.3 หน่วยงาน Execution Body (EB) มีทำหน้าที่ดังนี้

- รับสมัครบัณฑิต
- จัดฝึกอบรม
- ติดตามและประเมินผล
- กำกับดูแลบัณฑิต
- จัดบัณฑิตลงชุมชน
- ให้คำปรึกษาแนะนำ
- ทำงานประสานงานกับคณะกรรมการบริหารแผนงาน
ยุวชนสร้างชาติ คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนโครงการ
บัณฑิตอาสา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.4 หน่วยงาน Program Manager (PM) มีหน้าที่ดังนี้

- จัดวิทยากรให้การอบรมเฉพาะทาง
- ร่วมวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา
- สนับสนุนเทคโนโลยีและองค์ความรู้
- ร่วมเป็นที่ปรึกษา

7. ลักษณะหน่วยงานที่เป็น Execution Body (EB)

7.1 มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

7.2 ต้องมีเครือข่ายในพื้นที่ปฏิบัติการในระดับตำบลขึ้นไป

7.3 ต้องมีบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจนและมีความพร้อมในการสรรหาบัณฑิตที่จะเข้าร่วมโครงการ

7.4 มีระบบบริหารจัดการ เทคนิค และแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะต้องมีแผนปฏิบัติการและโจทย์ความต้องการของชุมชนที่ชัดเจน

7.5 มีประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรม (Trainer) ในลักษณะให้คำปรึกษาแนะนำ

7.6 มีศักยภาพในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการใหม่

7.7 มีความสามารถในการพัฒนาคนให้มีทักษะด้านคนและสังคม (Soft Skills) ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

8. ลักษณะหน่วยงานที่เป็น Program Manager (PM)

เป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีศักยภาพในการสนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

8.1 ด้านการแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการน้ำ

8.2 ด้านการแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการขยะและของเหลือ (Zero Waste)

8.3 ด้าน Smart Farming

8.4 ด้านสังคมสูงวัย

8.5 ด้านการแก้ไขปัญหาสุขภาพ

8.6 ด้านอื่น ๆ ที่มีความต้องการของชุมชน

9. งบประมาณการบริหารงานของหน่วยปฏิบัติการ (EB)

9.1 ค่าบริหารจัดการโครงการ โครงการละไม่เกิน 50,000 บาท

9.2 ค่าใช้จ่ายในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลโครงการ ไม่เกิน 10,000 บาทต่อ 1 โครงการ

9.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมบัณฑิตอาสาไม่น้อยกว่า 360 ชั่วโมง ในอัตราไม่เกิน 95,000 บาท/คน

9.4 ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมอาจารย์นิเทศไม่น้อยกว่า 84 ชั่วโมง ในอัตราไม่เกิน 22,000 บาท/คน

ทั้งนี้ กำหนดให้ดำเนินงานใน 1 พื้นที่ชุมชน (ตำบล) ได้ไม่เกิน 2 ทีม และต้องเป็นโครงการที่ต่างประเด็นกัน

10. ระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
1. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงและประกาศรับสมัคร Execution Body	สป.อว., คณะกรรมการบริหารแผนงานยุวชนสร้างชาติ, คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการบัณฑิตอาสา, PMU	5 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2563
2. Workshop คุยประเด็นและกำหนดเป้าหมาย รวมทั้งเตรียมคู่มือการฝึกอบรม	EB	มีนาคม 2563
3. EB ทำแผนร่วมกับชุมชนและวางแผนกับ PMU (mapping & matching)	EB, PMU	มีนาคม 2563
4. จัดตลาดนัดโจทย์ชุมชน	EB	มีนาคม 2563
5. เปิดรับสมัครบัณฑิตอาสา	EB	เมษายน - พฤษภาคม 2563
6. ปฐมนิเทศ เตรียมความพร้อมบัณฑิตอาสา	EB	เมษายน - พฤษภาคม 2563
7. ฝึกอบรมบัณฑิตอาสา	EB, PM	มีนาคม - เมษายน 2563
8. EB รายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน (KM process report)	EB	มิถุนายน 2563 (ครั้งที่ 1) กันยายน 2563 (ครั้งที่ 2) ธันวาคม 2563 (ครั้งที่ 3)
9. KM นวัตกรรมตอบโจทย์ชุมชน (KM สรุป)	EB	มกราคม 2564

โครงการผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (Young Entrepreneur)

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา ในการสร้างความตระหนักและความตื่นตัว (Awareness) จิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) สู่กระบวนการบ่มเพาะและการพัฒนาผู้ประกอบการ (Incubation) ตลอดจนการเร่งรัดธุรกิจสู่ตลาดสากล (Acceleration) ก่อให้เกิดการลงทุน (Investment) ทั้งจากการลงทุนร่วมทุน หรือบริษัทขนาดใหญ่ นักลงทุนบุคคล (Angel) และนักลงทุนบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate Venture) ในธุรกิจเทคโนโลยีรายใหม่เพื่อให้เป็น “นักรบใหม่ทางเศรษฐกิจ (New Economic Warrior)” สนับสนุนการเร่งพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและสังคมฐานความรู้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ที่สำคัญในภูมิภาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนใน มหาวิทยาลัยให้สามารถก้าวไปเป็นวิสาหกิจเริ่มต้น (Start-up) เพื่อ เป็นนักรบทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะนำประเทศไปสู่การเป็นศูนย์กลาง แห่งเทคโนโลยีของโลก เพราะ “Youth” is a “Future Changer” โดยมอบหมายให้สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานจัดตั้งกองทุนยุววิสาหกิจเริ่มต้นเพื่อให้การสนับสนุน เยาวชนในการพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ตลอดจนเป็นเวทีแสดงความสามารถของคนรุ่นใหม่ เช่น Youth Ted Talk, Youth Policy Pitching และ Meet CEOs เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมสถาบันการศึกษาเพื่อก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยแห่ง การประกอบการ (Entrepreneurial University) ตามนโยบาย ของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผ่านกองทุนยุวสตาร์ทอัพ โครงการอาสาประชารัฐ

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ในการนี้ สนช. มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ยุววิสาหกิจเริ่มต้น ผ่านรูปแบบการพัฒนาใน 3 ขั้นตอนเพื่อสร้างให้ เกิดการสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นจากมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. การบ่มเพาะและเร่งสร้างยุวสตาร์ทอัพ (Groom) โดยจะมี การทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศจำนวนกว่า 40

มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างและบ่มเพาะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ให้แก่นิสิต นักศึกษา ไม่น้อยกว่า 15,000 คน โดยมหาวิทยาลัยจะเป็นหน่วยงานที่ช่วยแสวงหาและพัฒนาทีมยูวิสาหกิจเริ่มต้น ผ่านหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม และมีค่ายบ่มเพาะเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนายูวิสาหกิจเริ่มต้นในระยะแรก เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมแบบวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ซึ่งทีมที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จะได้รับการสนับสนุนเงินรางวัลจำนวน 25,000 บาท เพื่อนำไปปรับปรุงแผนธุรกิจเพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาเป็นธุรกิจนวัตกรรมต่อไป นอกจากนี้กองทุนยูวิสาหกิจเริ่มต้นยังได้ดำเนินการพัฒนาให้เกิดการขึ้นทะเบียนศูนย์บ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรม (Certified Incubator) จากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภาคเอกชนที่สนใจ เพื่อจะได้เป็นหน่วยงานกลางที่จะทำหน้าที่ช่วยบ่มเพาะและเป็นพี่ปรึกษาในการจัดตั้งธุรกิจในช่วงเริ่มต้น พร้อมทั้งให้คำปรึกษาทั้งด้านธุรกิจและการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ยูวิสาหกิจเริ่มต้น

2. การให้ทุนสนับสนุนเพื่อสร้างต้นแบบธุรกิจนวัตกรรม (Grant) โดยกองทุนยูวิสาหกิจเริ่มต้น จะพิจารณาให้การสนับสนุนเงินให้เปล่าเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมของยูวิสาหกิจเริ่มต้นไปสู่การพัฒนาเป็นต้นแบบ

เพื่อดำเนินธุรกิจ โดยกองทุนยุววิสาหกิจเริ่มต้นได้แบ่งการสนับสนุนออกเป็น 3 โปรแกรม คือ

2.1 โปรแกรมการพัฒนาแนวคิดเพื่อสร้างรูปแบบธุรกิจนวัตกรรม (Ideation Incentive Program) โดยจะให้การสนับสนุนทีมยุววิสาหกิจเริ่มต้น (ประกอบด้วยนิสิตนักศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือบัณฑิตจบใหม่ไม่เกิน 2 ปี จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คนต่อทีม) เพื่อพัฒนาแบบจำลอง (Mock-up) หรือการพิสูจน์ความเป็นไปได้ด้านการตลาดเบื้องต้น ค่าจัดทำแผนธุรกิจที่มีศักยภาพ และค่าที่ปรึกษาวิเคราะห์รูปแบบธุรกิจ เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาทต่อทีม

2.2 โปรแกรมการเริ่มต้นสร้างธุรกิจนวัตกรรม (Pre-Seed) โดยจะให้การสนับสนุนบริษัทวิสาหกิจเริ่มต้นที่จดทะเบียนใหม่ (ซึ่งมีนิสิตนักศึกษาปัจจุบันในระดับตรี โท หรือ เอก จากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 30 และเป็นผู้มีอำนาจลงนาม) เพื่อพิสูจน์แนวคิดใหม่หรือรูปแบบธุรกิจนวัตกรรมให้เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการนวัตกรรม โดยกองทุนยุววิสาหกิจเริ่มต้นจะให้การสนับสนุนเงินทุนใน 3 รูปแบบ คือ 1) Incubator Incentive Program ทุนให้เปล่าทุนไม่เกินร้อยละ 90 ของมูลค่าโครงการรายละไม่เกิน 1,500,000 บาท เพื่อช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการจัดตั้งบริษัทและพัฒนาต้นแบบ ซึ่งเป็นการให้ทุนเพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ทั้งด้านเทคโนโลยีและการทำธุรกิจผ่านศูนย์บ่มเพาะที่รับ

ได้รับการรับรอง 2) University Seed Grant Program ทุนให้เปล่า ไม่เกินร้อยละ 85 ของมูลค่าโครงการ รายละเอียดไม่เกิน 700,000 บาท เพื่อพัฒนาต้นแบบ ซึ่งเป็นการพิสูจน์ความคิดใหม่ทั้งด้านเทคโนโลยี และด้านการทำธุรกิจ (Prove of Concept Idea: POC) และ 3) Innovation Lab Program ทุนให้เปล่าไม่เกินร้อยละ 85 ของมูลค่าโครงการ รายละเอียดไม่เกิน 500,000 บาท เพื่อนำไปซื้อบริการด้านการทดสอบจากห้องวิจัยของมหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 โปรแกรมพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจเริ่มต้นสู่การลงทุน (Growth) โดยจะให้การสนับสนุนบริษัทวิสาหกิจเริ่มต้นที่ยังขาดศักยภาพในบางด้านมีโอกาสในการปรับปรุงพัฒนาธุรกิจและการบริหารจัดการบริษัท และส่งเสริมจุดแข็งให้ดึงดูดนักลงทุนมากขึ้น รวมถึงเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงนักลงทุนมากขึ้น โดยวิสาหกิจเริ่มต้นจะได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเงินและธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึงมีความสามารถในการเข้าถึงเครือข่ายนักลงทุน เพื่อให้วิสาหกิจเริ่มต้นไทยได้เรียนรู้เกี่ยวกับธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ตั้งแต่การบริหารจัดการภายใน การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการ ไปจนถึงการจัดการด้านการเงิน รวมถึงเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงนักลงทุนและแหล่งทุน อันจะเป็นการช่วยกระตุ้นระบบนิเวศ (ecosystem) ของธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศ และภูมิภาคต่อไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล

ทั้งนี้การดำเนินงานของโครงการยุววิสาหกิจเริ่มต้นจะอาศัย กลไกความร่วมมือของเครือข่ายร่วมพัฒนาผู้ประกอบการในการร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ผ่านการบ่มเพาะธุรกิจให้มีโอกาสการทำธุรกิจ ด้วยการทำหน้าที่เป็นหน่วยคัดกรองผู้ประกอบการ กลั่นกรอง ประเมินแผนธุรกิจที่มีศักยภาพ ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา (Mentor) โครงการ และให้บริการสร้างและทดสอบต้นแบบ พร้อมทั้งช่วย ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น ก่อให้เกิด การพัฒนาระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง ทั้งในแง่ของปริมาณ (Quantity) ความหลากหลาย (Variety) และคุณภาพ (Quality) อีกทั้ง ยังช่วย สร้างความตระหนักและความตื่นตัว (Awareness) โดยการสร้าง ตัวอย่างความสำเร็จ (Success case) ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อ สาธารณะ